

Ukeslutt

Arne Jon Isachsen
professor,
Handelshøyskolen
BI

Hver søndag i Aftenposten

Aksel Mjøs
førsteamanuensis
Norges Handels-
høyskole

Elisabeth Holvik
sjeføkonom
Sparebank 1

Einar Lie
professor
Universitetet i Oslo

Helle Stensbak
sjeføkonom
YS

Erling Røed Larsen
professor
Handelshøyskolen BI

Argentina. Krangelen om statsgjelden fortsetter. Spørsmålet er egentlig: Er det rimelig at et land slipper å betale gjelden sin? For å svare må vi gå tilbake til 2002.

Når kapitalister undergraver kapitalismen

I 2002 erklærer den argentinske stat at den ikke lenger vil betjene sin statsgjeld. Enklere sagt, de som eier argentinske statsobligasjoner, vil ikke lenger motta renter og avdrag som lovet.

Papirene ble nærmest verdiløse over natten. Og mange av dem som satt med dem (argentinske statsobligasjoner), var villig til å selge for en slikk og ingenting. Eller som William Thackeray skriver i *Vanity Fair* (som kom ut i 1848): «Det gjaldt om for kreditorene ... å få noe eller ingenting.»

Men land forsvinner ikke slik foretak forsvinner, tenkte Paul Singer, som leder Elliott Management, et hedgefond. Hvor etter han over tid kjøpte slike papirer for 49 millioner dollar, med pålydende på tilsammen 832 million dollar. Og ganske riktig, etter et dusin år kom endelig myndighetene i Argentina på banen. De fikk forhandlet frem et tilbud som over 92 prosent av de private obligasjonseierne aksepterte; gamle obligasjoner skulle byttes inn i nye, der beløpet var nedskrevet med 70 prosent. For Elliott Management ville det i så fall betydd at man fikk 250 millioner dollar utbetalt for en investering på 49 millioner dollar.

En hyggelig avkastning, ville de fleste mene. Men ikke herr Singer. Han ville ha full uttelling. Og fikk støtte fra det amerikanske rettsapparatet for sitt krav. (Hvorfor det amerikanske? Fordi utstedelsen av de argentinske statsobligasjonene i sin tid fant sted i New York under reglene der.)

Tap må tas

Økonomi er risikosport. Noen ganger går det galt. Tap må tas. Konkurs kalles måten det håndteres på i privat sektor. Foretak så vel som enkeltpersoner går konkurs når de ikke kan møte sine betalingsforpliktigheter. Avviklingen skjer i ryddige former. Tap tas etter regler alle i utgangspunktet kjenner til.

Ikke så med land. Ingen skifterett å levere landet (eller boet) til. Og heller ikke

«Økonomi er, som vi allerede har vært inne på, en risikosport»

lenger aktuelt med militær invasjon for å få tak i pengene. Slik britene invaderte Egypt i 1882. Og slik USA i 1905 med makt tok over innsamlingen av tollinntekter i Den dominikanske republikk, og brukte en del av disse inntektene til betjening av lån fra utlandet.

Nådde ikke frem med et regelverk

Tidlig på 2000-tallet prøvde daværende nestsjef i Det internasjonale pengefondet, Anne Krueger, å stable på beina et regelverk for håndtering av land der staten ikke vil eller kan betjene sin gjeld. Men nådde ikke frem. USA, og mange andre land, ville ikke vite av noe overnasjonalt regelverk.

I et dusin år har Argentina klart seg bra uten tilgang til de internasjonale finansmarkedene – det er prisen man betaler for mislighold. Her er heller ingen militær invasjon i sikte. Så hvorfor er da landets president, Cristina Kirchner, så ivrig på å komme til en ordning med sine kreditorer?

For et land å høre til i det gode, globale selskap, er det ikke nok med sølvmedaljen i fotball-VM. Man må også kunne være en aktet aktør i de internasjonale kapital-

markedene. En annen og mer pragmatisk grunn er at Argentina nå har behov for å låne penger i utlandet. Man har funnet mer olje. Utbygging av de aktuelle feltene koster mer enn hva landet selv makter å finansiere. Vi i Norge vet litt om dette. Gjennom hele 1970-tallet lånte vi penger i utlandet, blant annet for å kunne finansiere investeringer i Nordsjøen. Argentina er nå i en tilsvarende situasjon.

Fortærende krav

Sett med fru Kirchners øyne er adferden til Elliott Management og Peter Singer helt fortærende. Gjennom forhandlinger i den såkalte Parisklubben har hun ordnet opp med gjeld til andre lands myndigheter; etter samtaler med Repsol har hun ordnet opp med krav et spansk oljeselskap hadde etter en ugrei nasjonalisering. Og etter forhandlinger med de private obligasjonseierne har hun fått mer enn 92 prosent av dem med på en avtale. Så kommer gribben Peter Singer og blokkerer det hele.

Hvorfor tvholder herr Singer på sitt krav? Hvorfor ikke være fornøyd med fem-ganger'n på sin investering (49 millioner dollar som blir til 250 millioner

NORSK LUFTAMBULANSE

Stiftelsen Norsk Luftambulansse mål er å utvikle luftambulanssetjenesten til beste for den akutt syke og alvorlig skadde pasient. Det gjør vi gjennom forskning, undervisning og utviklingsprosjekter. Aktiviteten er finansiert av våre over 700.000 støttemedlemmer, som også gjør oss til Norges største ideelle medlemsorganisasjon. Vi har 106 ansatte og samler inn 280 millioner kr pr år. Hovedkontoret er i Drøbak. Datterselskapet Norsk Luftambulansse AS er operatør på 8 av landets 11 legehelikopterbasen, på oppdrag fra helseforetakene.

Markedsdirektør

Kan din markedsføringskompetanse bidra til å redde liv?

Stiftelsen Norsk Luftambulansse søker nå en dyktig og strategisk markedsdirektør. Stillingen rapporterer til generalsekretær og inngår i ledergruppen. Den nye lederen vil ha hovedansvar for å forvalte og utvikle merkevaren, ivareta omdømme, sikre framtidige inntekter og utvikle stiftelsens kommersielle tjenester og fundament. Gjennom å øke inntektene kan du bidra til at flere liv redde.

For å lykkes i denne stillingen, må du ha solid markedsføringskompetanse og erfaring fra tilsvarende stilling. Kunnskap om innsamlingsarbeid og kampanjeplanlegging vil være en stor fordel. Du må være kommersiell og utviklingsorientert, ha gode relasjonsbyggende egenskaper og brenne for å skape resultater sammen med andre.

Eventuelle spørsmål kan rettes til Visindi ved Siri Skauge, tlf. 900 91 224 eller Hilde Heines Bachmann, tlf. 408 51 957. Alle henvendelser til Visindi behandles konfidensielt, om ønskelig også overfor oppdragsgiver. Søknader med CV mottas snarest via Stillinger på www.visindi.no.

visindi
– kloke ledervalg

**Hold deg oppdatert.
Les flere økonomisaker
på ap.no/okonomi.no**

President Cristina Kirchner er ivrig etter å komme til en ordning med kreditorene? FOTO: MARCOS BRINDICCI, REUTERS/NTB SCANPIX

dollar)? Hans egen fortelling går slik: Loven må gjelde. Folk må gjøre opp for seg. For hvordan ville verden ellers sett ut? Og dessuten, legger Singer til, ved å stå så hardt på kravene setter han myndighetene i Argentina under press, og kan på den måten bidra til et bedre Argentina ved å avdekke den omfattende korrupsjonen i landet. Dette siste har Martin Wolf i Financial Times kalt helt absurd.

Fordeling av tap når krybben er tom
Det første – at folk alltid må gjøre opp

for seg – er like absurd. Økonomi er, som vi allerede har vært inne på, en risikosport. Det markedsbaserte, kapitalistiske systemet, som Singer verdsetter høyt, og som Elliott Management selv er en del av, er basert på regler for fordeling av tap når krybben er tom. Ved sin griskhet og sin strid adferd er herr Singer med på å undergrave det kapitalistiske systemet han ved andre anledninger trolig priser i høye toner.

Ikke bare Cristina Kirchner og hennes landsmenn er oppgitt over Peter Singer.

Måten domstolen i New York har håndtert tvisten mellom Argentina og Elliott Management på, er på mange hold blitt møtt med hevede øyenbryn, skuffelse og engstelse. Selv medlemmer av det britiske parlamentet, som jo ikke akkurat elsker Argentina etter vanskelighetene de har hatt og har med Falklandsøyene, har gitt klart uttrykk for at en annen og mer debitorvennlig holdning fra det amerikanske rettsapparatets side hadde vært på sin plass.

Professor

«Jeg var tidlig en bokorm og leste alt jeg kom over av Anne-Cath. Vestly og om Hardyguttene»

Terje Lohndal (28), professor i engelsk lingvistikk ved NTNU og Norges yngste professor, i Forskerforum, tidsskrift for Forskerforbundet

Lobbyister

«Mange lobbyister glemte Stortinget helt under vår flertallsregjering. De trodde Stortinget ikke hadde innflytelse. Det var veldig, veldig feil.»

Snorre Wikstrøm, statssekretær (Ap) ved Statsministerens kontor 2008-2013, til Stat og styring, tidsskrift for politikk og forvaltning

Politikk

«Jeg er ikke politiker. Politikk er kompromisser. Og kompromisser er det verste som finnes.»

Teatersjef Hanne Tømta, Nationalteatret, til Dagens Næringsliv

General

«Jeg har hatt sjefer som ikke har vært for kvinner. Da har du heller bitt tennene sammen og tenkt «nå skal jeg vise deg». Det har vært en drivkraft.»

Kristin Lund, generalmajor og første kvinnelige styrkesjef for FNs fredsbevarende styrker (Kypros), til Dagsavisen

Avdelingsdirektør HR

Lederstilling i kunnskapsorganisasjon med viktig samfunnsoppdrag

HR-avdelingen har en sentral rolle i utviklingen av Forskningsrådets organisasjon, kompetanse og ledelse og ivaretar også arbeidsgiveransvaret, rådgivning overfor ledere og personaladministrative oppgaver.

Vi søker en erfaren leder med HR-faglig bredde fra offentlig eller privat kompetansevirksomhet. Erfaring fra utviklings- og omstillingsprosesser og bruk av digitalisering i organisasjonsutviklingen vil bli vektlagt.

For mer informasjon se fulltekstannonse på www.headvisor.no eller kontakt Per Inge Hjertaker i Headvisor tlf. 91729682 eller Tove K. Stølen, Divisjonsdirektør administrasjon i Forskningsrådet tlf. 91547970.

Søknad sendes innen 10. september via "stillinger" på www.headvisor.no.

Norges forskningsråd er myndighetenes sentrale rådgiver i forskningspolitiske spørsmål og fordeler årlig ca. 8 milliarder kroner til forskningsformål. Forskningsrådet skaper møteplasser for forskere, brukere av forskning og institusjoner som finansierer forskning. Forskningsrådet arbeider med forskning og utvikling innenfor alle fagområder og bidrar til internasjonalisering av FoU-virksomhet. Se også www.forskningsradet.no.